

3264

מדינת ישראל
הכנסת

מא.

פרוטוקול מס' ד / 28
מישיבת ועדת הכלכלה
סיון ג' כ"ה אייר תשט"ו - 17.5.55
בשעה 17.00

חברי הועדה:

יועץ:

- ס. בנטוב - היו"ר
- י. טורי
- ט. לביא
- ע. מיטון

מוזמנים:

ד. בטטוני - חבר הכנסת

יזום-הצעה: הצעה לסדר היום של חבר הכנסת בטטוני בענין סדוקה סגדלי הטבק.

היו"ר ס. בנטוב: אני פותח את הישיבה. הכנסת העבירה אלינו הצעה לסדר היום של חבר הכנסת בטטוני בענין סדוקה סגדלי הטבק. לפני שנתיים דבר בשאלה זו, וגם הפלצנו מספר הסלצות, אך איננו בטוחים כל ההסלצות שלנו הוגשמו. עתה אנו חייבים לדון בהצעה החדשה, ולשם כך הזמנתי את בעל ההצעה, לאחר שבשטע את דבריו, נחליט באיזו צורה נספיל בשאלה.

ד. בטטוני: בין סגדלי הטבק בישוב הערבי קיימת התמכרות רבה בגלל הסחירים הנמוכים שהם מקבלים בעד הטבק, סחירים שאינם מכסים את הוצאות הייצור. כיום מוצל הפלח הערבי למעלה מ-90 אחוז של הטבק, וגם לא נפתור בעיה זו של הסחירים, הדבר עלול לפגוע בצדול הטבק. שמעתי שבכנסת ספרים כבר חדלו לצדל.

ש. לביא: מה סגדליה במקום טבק?

ד. בטטוני: איננו יודע, כי לא נכנסתי לעמוק העייה. לפי הספרים שקבלתי מסגדלי הטבק, שאיננו יודע מה הם מכוסים, הוצאות הייצור לקילו טבק הגיעו בשנת 1953 ל-2.100 ל"י, ונחילו סגדלי הטבק קבלו לירה וחצי מכסיפום בעד קילו טבק. אני מציע שפנת שועדת הכלכלה תחקור את הדבר, מולי תשטע כמה סיפחיה, ותמליץ על העלמת סחיר הטבק.

מולם סחוף לבעיית הסחירים ישנה בעיה נחרת. חבורת הסיגריות נותנות הלוואות סודיות לסגדלי הטבק, על מנת שסגדלי הטבק ימסרו להם את הטבק בטוף השנה. ההלוואות מגיעות לסכומים של 100-200 לירות, אך

בזמן מתן ההלוואות לא נקבעים מחירי הטבק, אלא רק עם סגירת הטבק מתחיל
המ"מ על המחירים, ואז ישנה כמלה הסקבלים יותר וישנה כמלה הסקבלים
פחות. בזמנו הוקמה חזית של מגדלי הטבק שלא רצו לסטור את הטבק לחברות,
אך נציגי החברות סילמו לפלחים אחדים סכומים גבוהים וכך סברו את החזית.
לכן אני שואל, האם לא כדאי למצוא דרך שהממשלה תתן הלוואות לפלחים על סמך
לשחררם מניצולן של חברות הטבק?

א. לבניא:
מדוע הפסיקו הפלחים לזרוע סומסום והחלו לזרוע
טבק? כי הטבק משתלם יותר, ועל כן אינני חושב שהפלחים
העריכו יפסיקו לגדל טבק.

אני חושב שכל איכרי ישראל מגזימים בתביעותיהם.
אני חושב שכל איכרי ישראל מגזימים בתביעותיהם.

ב. מורי:
עד כמה שידוע לי ועדת הכלכלה סיפלה בטענה זו לפני
שנתים, והחורף טוב חזרנו לדון בטענה זו למי בקטת
מר קסיס, הייתי רוצה לדעת אם חלו שנויים מצד הדיונים שלנו, שיש צורך
בחקירה חדשה?

ג. בסטובני:
גם בענין המחירים וגם בענין ההלוואות לא חל שנוי
לסובה ודבר זה הוא שמילץ אותי להביא את השאלה לכנסת.

היו"ר ט. בסטובני:
אם החברות זוכרים, בעיית מגדלי הטבק שתעוררת טדי
פעם. סימן הוא שסמנו אינו בסדר, כי אילו לא כן
לא היו מעוררים את הבעיה. אנשים טובים עוררו בעיות שהובאו אלינו, כמו
בעיית החלב והירקות, ואם הבעיות הללו לא התעוררו טוב, סימן שזה
שהגליה באה על פתרונה. ענין הטבק חוזר אלינו טדי פעם בפעם, וזה סימן
שבאן ישנה בעיה החובעת את פתרונה.

הבעיה איננה אם אפשר לגדל סמנו אחר במקום טבק.
אני מכיר את איזור ואדי ערה, ואני יודע שאף פעם לא גידלו שם שום דבר.
התחילו לבצל שם כל ס"ר רק לאחר מלחמת השחרור, כאשר רק אדם זה עשה
לרשותם של הפלחים הערביים. יכול להיות שבאדם זה הטבק הוא הגידול הסכניס
ביותר, אבל זה אינו אומר שהוא סכניס כדי קיום. והוא מגדלים את הטבק
כי אין להם ברירה, כי אם לא יגדלו דבר אחר, ימותו מרעב.

במה בתקלנו בבירורנו בטענה זו בפעם הקודמת? -
בעובדה שמגדלי הטבק טעוברים לחברות הסיגריות. החקלאות העברית יש
לה סיוע קומפורטיבי והיא אינה עומדת בפני בעיות כאלה. לא כן ענף זה
של מגדלי טבק שאינו מאורגן והוא מסועד לפני ארשת פרטים, המגדלים את
טעמם וכוחם ללא רחמים ביחס לפלחים הערביים. עוד בבירור הקודם המלצנו
על מתן הלוואות מסולתיות למגדלי הטבק. כדי שלא יהיו מסועדים לחברות
הסיגריות, אך הדבר לא הוגשם, כפי שאני יודע. על כן אני מציע להזמין
את נציגי המועצה לטבק - ואנב, בזמנו המלצנו שבמועצה זה ישומו גם נציגי
מגדלי הטבק, אינני יודע אם זה הוגשם. אם זה הוגשם, צריך להזמין גם אותם -
כדי לברר מה הן ההמלצות שהגשמו.

ב. מורי:
בזמנו סיפלה בענין זה ועדת משנה, היות וכאן לא בשמעה
אף דעה שלא לספל בענין. אני מציע אפוא שבטיל על
אותה ועדת משנה לדון בשאלה ולהביא את מסקנותיהם לפלימת הועדה.

היו"ר ט. בסטובני:
אני מוכן לקבל את הצעתך בתיקון אחד. אני חושש לוועדות
משנה. יש לנו ועדת משנה לענין היגום המחבל, ואינני
יכול לכנס אותה. אני מציע שבקיים את הדיון בשאלה זו במליאת הועדה,
ואולי אחר כך נבחר בוועדת משנה של שני חברים, שיבדקו את הפרטים ויבסחו
את המסקנות.

ט. לביא: אני מתנגד לזמין את בתי-כזה מגדלי הטבק, כי שמעתי
אותם כמה פעמים. אני מציע שלמה מחברי הוועדה יטעו
לסקום וישם יכדר את הטבק.

הי"ר ט. בנסוב: בדיון זה חייבים להיות נציגי מגדלי הטבק.

בזמנו נחרנו בוועדת טכנה לענין היגון התחרה. אני
סקרה טמבל"ח לכנס את הוועדה בטובע האון אבל ישנם גורמים כלליים יותר,
כמו הוועדה להגנת תוצרת הארץ בהתאחדות בעלי התעסיה, שבידיה מרוכז חסר
רב. אני מציע לאת נציגי הוועדה הזאת לזמין לסלימת הוועדה. זאת התלוונות
הבודדות שקבלנו בחקור בוועדת הטכנה.

הישיבה בעולה.

הישיבה בעולה בטעה 18.15